

VEĽKONOČNÉ TROJDNIE DOMA

PRÍLOHY

ZELENÝ ŠTVRTOK

Príloha:

Slávenie zelenoštvrtkovej večere doma

Udalosti zeleného štvrtku sa začínajú odohrávať v kontexte poslednej večere, ktorá mala slávnostný ráz židovskej veľkonočnej večere na pamiatku vyslobodenia z egyptského otroctva. Ježiš sa počas svojho života ocitol na mnohých hostinách. V žiadnom z týchto prípadov sa ale nespomína, čo jedli. Vždy sa dôraz kladie na to, čo sa pri tom odohralo – čo kto povedal a urobil, kto bol prítomný. Pre Židov totiž spoločné jedlo nie je len formou prijatia pokrmu. Je podielom na tom, čo Boh daroval človeku pre život, a zároveň vytvára spoločenstvo medzi stolujúcimi. Židovská veľkonočná večera vždy začínala otcovým požehnaním, pokračovala vyrozprávaním udalostí vyslobodenia z Egypta a spevom Žalmov 113 – 118. Slávnostné večere zvykli byť sprevádzané hudbou, prednáškami, inými zábavami alebo aj debatami o vážnych témach.

Je vhodné, aby večera vo vašej rodine mala slávnostnú formu – pekne prestretý stôl, slávnostné oblečenie, zapálená svieca (ako znamenie prítomnosti Ježiša), môže mať aj viac chodov (hoci jednoduchších) a pod.

Ak je niekde zvyk už od štvrtku sa postiť, chceme odporučiť tento pôst o pár hodín posunúť. Zo svedectva Egerie zo štvrtého storočia sa dozvedáme, že aj kresťania v Jeruzaleme sa postili už vo štvrtok večer, ale až po tom, čo sa navečerali. Požiadavkou Cirkvi je pôst na Veľký piatok (t. j. od polnoci), takže keď sa začneme postiť až pár hodín pred polnocou, aj tak robíme niečo naviac.

ÚVOD

Keď sa rodina zide pri stole, večeru začne otec prežehnaním. Potom sa môže prihovoriť takto alebo podobne:

O: Milá... (meno manželky, deti...), toto je večer, v ktorý sa Židia vo svojich rodinách po stáročia schádzajú, aby jedli veľkonočného baránka a pripomínali si, ako ich Boh zázračne vyslobodil z egyptského otroctva. V tento večer pred mnohými rokmi Ježiš podobne zasadol za spoločný stôl so svojimi učeníkmi, aby s nimi slávil svoju poslednú večeru. Ňou začal svoje veľkonočné dielo nášho vyslobodenia z otroctva hriechu. My sa v dnešný večer schádzame pri tomto stole, aby sme sa zjednotili s naším Pánom, Ježišom Kristom a zároveň medzi sebou navzájom. Započúvajte sa, čo o tom hovorí evanjelista Lukáš (Lk 22, 14 – 20):

Keď prišla hodina, zasadol za stôl a apoštoli s ním. Tu im povedal: „Veľmi som túžil jesť s vami tohto veľkonočného baránka skôr, ako budem trpieť. Lebo hovorím vám: Už ho nebudem jesť, kým sa nenaplní v Božom kráľovstve.“ Vzal kalich, vzdával vd'aky a povedal: „Vezmite ho a rozdeľte si ho medzi sebou. Lebo hovorím vám: Odteraz už nebudem piť z plodu viniča, kým nepríde Božie kráľovstvo.“ Potom vzal chlieb a vzdával vd'aky, lámal ho a dával im, hovoriac: „Toto je moje telo, ktoré sa dáva za vás. Toto robte na moju pamiatku.“ Podobne po večeri vzal kalich a hovoril: „Tento kalich je nová zmluva v mojej krvi, ktorá sa vylieva za vás.“

Počuli sme Božie slovo.

ŽALM (Ž 113,1 – 8)

Je vhodné ho zaspievať, no môže sa aj recitovať

R: *Chváľte, chváľte, chváľte meno Pánovo*

Chváľte, služobníci Pánovi, chváľte meno Pánovo.

Nech je velebené meno Pánovo odteraz až naveky.

R: *Chváľte, chváľte, chváľte meno Pánovo*

Od východu slnka až po západ nech je oslávené meno Pánovo.

Vyvýšený je Pán nad všetky národy a jeho sláva nad nebesia.

R: *Chváľte, chváľte, chváľte meno Pánovo*

Kto je ako Pán, náš Boh, čo tróni na výsostiach,

a predsa dbá o všetko nepatrné na nebi i na zemi?

R: *Chváľte, chváľte, chváľte meno Pánovo*

Z prachu dvíha chudobného a zo smetiska povyšuje bedára

a dáva mu sedieť vedľa kniežat, vedľa kniežat svojho ľudu.

R: *Chváľte, chváľte, chváľte meno Pánovo*

PROSBY A POĎAKOVANIA

O: *V tento večer Ti chceme Pane ďakovať za mnohé veci a o mnohé chceme aj prosiť (každý člen rodiny sa môže zapojiť prečítaním alebo pridaním vlastnej prosby alebo vd'aky):*

- 1. Ďakujeme Ti za dar Eucharistie. Prosíme Ťa, daj, aby sme ju prijímali vždy s úctou a vierou a tak často, ako to len bude možné.**
Prosíme Ťa, vyslyš nás
- 2. Ďakujeme Ti za svätého Otca, biskupov, kňazov a diakonov, ktorí sú pre nás Tvojimi zástupcami. Prosíme Ťa, obdaruj ich potrebnými milosťami a požehnaním.**
Prosíme Ťa, vyslyš nás
- 3. Ďakujeme Ti za naše rodinné spoločenstvo. Prosíme Ťa, pomáhaj nám, aby sme žili v láske a porozumení.**
Prosíme Ťa, vyslyš nás
- 4. Ďakujeme Ti za dar zdravia. Prosíme Ťa, posilňuj chorých, trpiacich a zomierajúcich.**
Prosíme Ťa, vyslyš nás
- 5. Ďakujeme Ti za prácu, jedlo a strechu nad hlavou. Prosíme Ťa, daj prácu, jedlo a strechu nad hlavou tým, ktorí ich nemajú.**
Prosíme Ťa, vyslyš nás
- 6. Ďakujeme Ti za to, že do našich životov vstúpili naši zosnulí príbuzní, priatelia a známi. Prosíme Ťa, prijmi ich k sebe do radosti nebeského raja.**
Prosíme Ťa, vyslyš nás

ODPUSTENIE A ZNAK POKOJA

O: **Pane Ježišu, toto je večer, kedy si učeníkom umýval nohy. Aby si ich očistil, musel si sa ponížiť do roly sluhu. Potom si o tomto úkone povedal: „Ked' som teda ja, Pán a Učiteľ, umyl nohy vám, aj vy si máte jeden druhému nohy umývať. Dal som vám príklad, aby ste aj vy robili, ako som ja urobil vám.“ V našej rodine sa tiež nájdu veci, ktoré treba očistiť, odpustiť. Vyskytli sa medzi nami väčšie či menšie konflikty. Potrebujeme sa pokoriť a jeden druhého odprosiť za všetky urážky, zlé slová, ignorovanie, ticho...**

Teraz otec poprosí o odpustenie každého člena rodiny. Môže povedať iba všeobecné „odpusť“, alebo odprosíť za konkrétne veci. Takto sa vystriedajú všetci členovia rodiny. Potom nasleduje znak pokoja.

O: Dajme si teraz znak pokoja.

V: Pokoj a bratská láska nech je medzi nami. *(Všetci si môžu vzájomne podať ruky alebo sa objasť.)*

MODLITBA OTČE NÁŠ A POŽEHNANIE JEDLA

O: Teraz sa modlíme, ako nás naučil náš Pán Ježiš Kristus

V: Otče náš...

O: Zvelebený si Pane, náš Boh, Stvoriteľ neba a zeme a Otec všetkých ľudí. Vzdávame Ti vd'aky za tvoju dobrotu a za tvoju láskavú starostlivosť o nás. Ďakujeme Ti za dar tvojho Syna a za to, že môžeme k Nemu zhliaďať vo vedomí, že On rozumie nášmu hladu. Ďakujeme Ti aj za to, že tu dnes môžeme spoločne sedieť ako rodina. Prosíme ťa, požehnaj + toto jedlo a daj, aby tí, ktorí ho budú požívať, rástli v láske k Tebe a raz sa spolu s Tebou stretli na večnej hostine v nebi. Zvelebený buď na veky vekov. Amen.

SAMOTNÁ VEČERA – podávanie jedla

Je vhodné, aby to nebolo len o nasýtení žalúdka, ale o budovaní spoločenstva. Preto odporúčame viesť dialóg, dobre sa medzi sebou porozprávať o rôznych témach.

ZÁVER

Po večeri otec prednesie túto modlitbu

O: Ďakujeme Ti, všemohúci Bože, za všetky tvoje dary a dobrodenia, ktoré nám dávaš. Ďakujeme ti za to, že si nás nasýtil týmito pozemskými darmi, za to, že sme pri tomto stole mohli tvoriť spoločenstvo s Tebou a medzi sebou navzájom. Lebo Ty si Boh a žiješ a kraluješ na veky vekov. Amen

V: Sláva Otcu...V mene Otca...

Príloha:

Nočné bdenie na Zelený štvrtok

Hlavnými témami štvrtkovej noci sú Ježišova modlitba na Olivovej hore a jeho zajatie. Toto si pripomínali už prví kresťania. V dokumente zo štvrtého storočia s názvom *Itinerarium Egeriae* (Púť Egerie), ktorý opisuje cestu istej Egerie do Sv. zeme, nachádzame aj zmienky o tom, ako v tom čase slávili Veľkú noc kresťania v Jeruzaleme: *Vo štvrtok večer po sv. omši sa všetci ponáhľajú domov najesť, pretože hneď potom všetci idú na Olivovú horu, kde strávia celú noc v modlitbe. Počúvajú rôzne úryvky z evanjelií hovoriacich o Ježišovej modlitbe a zatknutí, zároveň spievajú vhodné žalmy a hymny. Takto sa kresťania už od počiatku spájali s tým, čo zažíval v tú noc Ježiš. Toto nočné bdenie si nemusíme nutne vykonať iba v kostole. Dá sa to urobiť aj doma.*

Vyhradte si miesto na modlitbu, nejaký „modlitbový kútik“, kde budete s Ježišom bdieť v čase zajatia v Getsemanskej záhrade. Malo by to byť miesto dobré na utiahnutie sa, modlitbu, nejaký kút izby, ktorým nebudete blokovať bežný chod domácnosti. Môžete tam položiť nejaký obraz modliaceho sa Ježiša. Môžete tam presunúť kvet/kvety, ktoré pestujete doma v kvetináčoch a dať si sviečku. Do prípravy tohto miesta pokojne zapojte všetkých členov rodiny, podobne ako sa dávate dohromady pri zdobení vianočného stromčeka. Môžete sa tu stretnúť po večeri ako rodina alebo ako jednotlivci. Môžete s Ježišom bdieť celú noc a pripraviť si rozpis na jednotlivé hodiny. Prinesie to iste veľa požehnaní celej rodine. Počas tohto bdenia sa môžete modliť hocijaké modlitby. My vám ponúkame na meditáciu úryvky zo Sv. Písma, ktoré vhodne vyjadrujú, čo sa v túto noc stalo a žalmy nás zas vovádzajú do vnútorného prežívania Ježiša. Texty sú usporiadané podľa času, v ktorom je vhodné ich čítať.

Príloha:

Biblické texty k bdeniu na Zelený štvrtok

PRED POLNOCOU

Mt 26, 36 – 45

Mk 14, 26 – 41

Lk 22, 39 – 46

PO POLNOCI

Mt 26, 46 – 56

Mk 14, 42 – 50

Lk 22,47 – 54

Jn 18, 1 – 11

CELÚ NOC

Ž 2, 1 – 12

Ž 41, 1 – 4.6 – 14

Ž 55, 2 – 9.13 – 15.17 – 24

Ž 56, 2 – 7.9 – 14

Ž 59, 2 – 5.10 – 11.15 – 18

Ž 88, 2 – 19

Ž 109, 1 – 5.21 – 31

Ž 118, 1 – 29

PRED POLNOCOU

Mt 26, 36 – 45

Tu Ježiš prišiel s nimi na pozemok, ktorý sa volá Getsemani, a povedal učeníkom: „Sadnite si tu, kým odidem tamto a pomodlím sa.“ Vzal so sebou Petra a oboch Zebedejových synov. I doľahli naňho smútok a úzkosť. Vtedy im povedal: „Moja duša je smutná až na smrť. Ostaňte tu a bdejte so mnou!“ Trochu poodišiel, padol na tvár a modlil sa: „Otče môj, ak je možné, nech ma minie tento kalich. No nie ako ja chcem, ale ako ty.“ Keď sa vrátil k učeníkom, našiel ich spať. I povedal Petrovi: „To ste nemohli ani hodinu bdieť so mnou? Bdejte a modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia! Duch je síce ochotný, ale telo slabé.“ Znova odišiel a modlil sa: „Otče môj, ak ma tento kalich nemôže minúť a musím ho piť, nech sa stane tvoja vôľa.“ A keď sa vrátil, zasa ich našiel spať: oči sa im zatvárali od únavy. Nechal ich, znova sa vzdialil a tretí raz sa modlil tými istými slovami. Potom prišiel k učeníkom a povedal im: „Teraz už spíte a odpočívajte! Hľa, prišla hodina; Syna človeka už vydávajú do rúk hriešnikov.“

Mk 14, 26 – 41

Potom zaspievali chválospev a vyšli na Olivovú horu. Vtedy im Ježiš povedal: „Všetci odpadnete, lebo je napísané: ‚Udriem pastiera a ovce sa rozprchnu.‘ Ale keď vstanem z mŕtvych, predídem vás do Galiley.“ Peter mu povedal: „Aj keby všetci odpadli, ja nie.“ Ježiš mu odvetil: „Veru, hovorím ti: Ty ma dnes, tejto noci, skôr, ako dva razy kohút zaspieva, tri razy zaprieš.“ Ale on ešte horlivejšie vyhlasoval: „Aj keby som mal umrieť s tebou, nezapriem ťa.“ Podobne hovorili aj ostatní. Prišli na pozemok, ktorý sa volá Getsemani, a povedal svojim učeníkom: „Sadnite si tu, kým sa pomodlím.“ Vzal so sebou Petra, Jakuba a Jána. I doľahla naňho hrôza a úzkosť. Vtedy im povedal: „Moja duša je smutná až na smrť. Ostaňte tu a bdejte!“ Trocha poodišiel, padol na zem a modlil sa, aby ho, ak je možné, minula táto hodina. Hovoril: „Abba, Otče! Tebe je všetko možné. Vezmi odo mňa tento kalich. No nie čo ja chcem, ale čo ty.“ Keď sa vrátil, našiel ich spať. I povedal Petrovi: „Šimon, spíš? Ani hodinu si nemohol bdieť? Bdejte a modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia. Duch je síce ochotný, ale telo slabé.“ Znova odišiel a modlil sa tými istými slovami. A keď sa vrátil, zasa ich našiel spať: oči sa im zatvárali od únavy a nevedeli, čo mu povedať. Keď prišiel tretí raz, povedal im: „Ešte spíte a odpočívate? Dost' už. Prišla hodina: hľa, Syna človeka už vydávajú do rúk hriešnikov.“

Lk 22, 39 – 46

Potom vyšiel von a ako zvyčajne šiel na Olivovú horu a učenici išli za ním. Keď prišiel na miesto, povedal im: „Modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia!“ Sám sa od nich vzdialil asi toľko, čo by kameňom dohodil, kľakol si a modlil sa: „Otče, ak chceš, vezmi odo mňa tento kalich! No nie moja, ale tvoja vôľa nech sa stane!“ Tu sa mu zjavil anjel z neba a posilňoval ho. A on sa v smrteľnej úzkosti ešte vrúcnejšie modlil, pričom mu pot stekal na zem ako kvapky krvi. Keď vstal od modlitby a vrátil sa k učeníkom, našiel ich spať od zármutku. I povedal im: „Čo spíte? Vstaňte, modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia!“

PO POLNOCI

Mt 26, 46 – 56

„Vstaňte, poďme! Pozrite, môj zradca sa priblížil.“ A kým ešte hovoril, prišiel Judáš, jeden z Dvanástich, a s ním veľký zástup s mečmi a kyjmi, ktorý poslali veľkňazi a starší ľudu. Jeho zradca im dal znamenie: „Koho pobožkám, to je on; toho chytzte!“ A hneď pristúpil k Ježišovi a povedal: „Bud' pozdravený, Rabbi!“ A pobožkal ho. Ježiš mu povedal: „Priateľu, načo si prišiel!“ Vtedy pristúpili, položili na Ježiša ruky a zajali ho. Tu jeden z tých, čo boli s Ježišom, vystrel ruku, vytasil meč, zasiahol ním veľkňazovho sluhu a odťal mu ucho. Ježiš mu povedal: „Daj svoj meč na jeho miesto! Lebo všetci, čo sa chytajú meča, mečom zahynú. Alebo si myslíš, že by som nemohol poprosiť svojho Otca a on by mi hneď poslal viac ako dvanásť plukov anjelov? Ale ako by sa potom splnilo Písmo, že to má byť takto?“ V tú hodinu povedal Ježiš zástupom: „Vyšli ste s mečmi a kyjmi ako na zločinca, aby ste ma zajali. Deň čo deň som sedával a učil v chráme, a nezajali ste ma.“ Toto všetko sa stalo, aby sa splnili písma Prorokov. Vtedy ho všetci učeníci opustili a rozutekali sa.

Mk 14, 42 – 50

„Vstaňte, poďme! Pozrite, môj zradca je blízko.“ A kým ešte hovoril, prišiel zrazu Judáš, jeden z Dvanástich, a s ním zástup s mečmi a kyjmi, ktorý poslali veľkňazi, zákonníci a starší. Jeho zradca im dal znamenie: „Koho pobožkám, to je on. Chytzte ho a obozretne odvedzte!“ Keď prišiel, hneď pristúpil k nemu a povedal: „Rabbi.“ A pobožkal ho. Oni položili naň ruky a zajali ho. Tu jeden z okolostojacich vytasil meč, zasiahol ním veľkňazovho sluhu a odťal mu ucho. Ježiš im povedal: „Vyšli ste s mečmi a kyjmi ako na zločinca, aby ste ma zajali. Deň čo deň som učil u vás v chráme, a nezajali ste ma. Ale musí sa splniť Písmo.“ Vtedy ho všetci opustili a rozutekali sa.

Lk 22, 47 – 54

Kým ešte hovoril, zjavil sa zástup a pred nimi išiel jeden z Dvanástich, ktorý sa volal Judáš. Priblížil sa k Ježišovi, aby ho pobožkal. Ježiš mu však povedal: „Judáš, bozkom zrádzaš Syna človeka?“ Keď tí, čo boli okolo neho, videli, čo sa chystá, povedali: „Pane, máme udrieť mečom?“ A jeden z nich zasiahol veľkňazovho sluhu a odťal mu pravé ucho. Ale Ježiš povedal: „Nechajte to už!“ I dotkol sa mu ucha a uzdravil ho. Potom Ježiš povedal veľkňazom, veliteľom chrámovej stráže a starším, čo prišli za ním: „Vyšli ste s mečmi a kyjmi ako na zločinca. Keď som bol deň čo deň s vami v chráme, nepoložili ste na mňa ruky. Ale toto je vaša hodina a moc temna.“ Potom ho zajali, odvedli a zaviedli do veľkňazovho domu.

Jn 18,1 – 11

Keď to Ježiš povedal, vyšiel so svojimi učeníkmi za potok Cedron. Tam bola záhrada. Vošiel do nej on i jeho učeníci. O tom mieste však vedel aj jeho zradca Judáš, lebo Ježiš sa tam často schádzal so svojimi učeníkmi. Judáš vzal kohortu a sluhov od veľkňazov a farizejov a prišiel ta s lampášmi, fackami a zbraňami. Ale Ježiš, keďže vedel všetko, čo malo naňho prísť, popodišiel a opýtal sa ich: „Koho hľadáte?“ Odpovedali mu: „Ježiša Nazaretského.“ Povedal im: „Ja som.“ Bol s nimi aj zradca Judáš. Ako im povedal: „Ja som,“ cúvli a popadali na zem. Znova sa ich teda opýtal: „Koho hľadáte?“ Oni povedali: „Ježiša Nazaretského.“ Ježiš odvetil: „Povedal som vám: Ja som. Keď teda mňa hľadáte, týchto nechajte odísť!“ Tak sa malo splniť slovo, ktoré povedal: „Z tých, ktorých si mi dal, nestratil som ani jedného.“ Šimon Peter mal meč. Vytasil ho, zasiahol ním veľkňazovho sluhu a odťal mu pravé ucho. Sluha sa volal Malchus. Ale Ježiš Petrovi povedal: „Schovej meč do pošvy! Azda nemám piť kalich, ktorý mi dal Otec?!“

CELÚ NOC

Ž 2, 1 – 12

Prečo sa búria pohania? Prečo národy snujú plány daromné?

Povstávajú pozemskí králi a vládari sa spolčujú proti Pánovi a proti jeho pomazanému:

„Rozbíme ich okovy a ich jarmo zhoďme zo seba!“

Ten, čo na nebesiach prebýva, sa im vysmieva; Pán ich privedie na posmech.

Raz na nich rozhorčene zavolá a svojím hnevom ich vydesí:

„Veď ja som ustanovil svojho kráľa na svojom svätom vrchu Sione!“
Zvestujem Pánovo rozhodnutie: Pán mi povedal: „Ty si môj syn. Ja som ťa dnes splodil.
Žiadaj si odo mňa a dám ti do dedičstva národy a do vlastníctva celú zem.
Budeš nad nimi panovať žezlom železným a rozbiješ ich jak hrnce hlinené.“
A teraz, králi, pochopte; dajte si povedať, pozemskí vladári.
V bázni slúžte Pánovi a s chvením sa mu klaňajte.
Podvoľte sa zákonu: žeby sa nerozhneval a vy by ste zahynuli na ceste, lebo sa rýchlo rozhorčí.
Šťastní sú všetci, čo sa spoliehajú na neho.

Ž 41, 1 – 4.6 – 14

Blažený, kto pamätá na bedára; v deň nešťastia ho vyslobodí Pán.
Pán ho bude chrániť, zachová ho nažive, urobí ho šťastným na zemi a nevydá ho nepriateľom
napospas.
Na lôžku bolesti Pán mu pomoc poskytne, v chorobe sníme z neho všetku slabosť.
Nepriatelia hovoria o mne zlomyseľne: „Kedyže už zomrie? A kedy zanikne jeho meno?“
A keď ma niekto navštívi, hovorí neúprimne, v srdci hromadí zlobu a potom odíde von a ohovára ma.
Moji nepriatelia si šušujú proti mne a zmýšľajú zle o mne:
„Už ho prikvačila zlá choroba; a keď raz zaľahol, viac sa nepozbiera a nevstane.“
Dokonca i môj priateľ, ktorému som dôveroval a ktorý jedával môj chlieb, zdvihol proti mne pätu.
Ale ty, Pane, zmiluj sa nado mnou; pomôž mi vstať a ja im odplatím.
Z toho poznám, že ma máš rád, ak môj nepriateľ už nezajasá nado mnou.
Ty sa ma ujmeš, lebo som nevinný, a naveky ma postavíš pred svoju tvár.
Nech je zvelebený Pán, Boh Izraela od vekov až naveky. Staň sa. Amen.

Ž 55, 2 – 9.13 – 15.17 – 24

Čuj, Bože, moju modlitbu a pred mojou úpenlivou prosbou sa neskrývaj:
pohliadni na mňa a vyslyš ma. Keď premýšľam o sebe, som rozrušený,
zmätený krikom nepriateľa a útlakom hriešnika. Lebo ma zavalujú bezprávím a zúrivo do mňa
dorážajú.
Srdce sa vo mne chveje a padá na mňa hrôza predsmrtná.
úzkosť a triaška idú na mňa a zmocňuje sa ma des.
A tak si hovorím: „Ktože mi dá holubičie krídla, aby som mohol odletieť a odpočinúť si?
Aby som mohol utiecť do diaľav a pobudnúť v samote?
Vyčkávam, kto by ma zachránil pred búrkou a víchricou.“
Lebo keby mi zlorečil môj nepriateľ, to by som ešte vedel zniest'; a keby sa nado mňa vyvyšoval ten,
čo ma nenávidí, azda by som sa pred ním skryl.
Ale ty, človeče, ty si predsa mne roveň, môj dobrý známy, ba dôverný priateľ.
S tebou ma spájal veľmi nežný zväzok; v sprievode sme kráčali Božím domom.
Ja však budem volať k Bohu a Pán ma zachráni.
Večer i ráno, i napoludnie budem rozjímať a vzdychať a vypočuje môj hlas.
Vykúpi ma v pokoji z moci tých, čo na mňa útočia, lebo ich je mnoho proti mne.
Mňa Boh vypočuje, ale ich zrazí, on, ktorý je spreď vekov. Lebo oni sa nezmenia a Boha sa neboja.
Každý z nich vystiera ruku proti svojim druhom a porušuje zmluvu.
Jeho slová sú hladšie ako maslo, ale v srdci strojí vojnu. Jeho reči sú jemnejšie než olej, ale sú to
vytasené meče.
Zlož svoju starosť na Pána a on ťa zachová; a nikdy nedopustí, aby bol spravodlivý zmietaný.
Ty ich však, Bože, zhodiš do priepasti skazy. Krvilačníci a podvodníci nedožijú sa ani polovice
svojich dní; ale ja dúfam v teba, Pane.

Ž 56, 2 – 7.9 – 14

Zmiluj sa nado mnou, Bože, lebo ma prenasleduje človek, každodenne ma napáda a utláča.
Moji nepriatelia ma prenasledujú deň čo deň a veľa je tých, čo bojujú proti mne, Najvyšší.
Kedykoľvek ma popadne strach, spolieham sa na teba.

Na Boha, ktorého slovo velebím, na Boha sa ja spolieham a nebojím sa: ved' čože mi môže urobiť človek?

Dennodenne mi spôsobujú škodu, myslia len na to, ako mi zle urobiť.

Podnecujú spory, stroja úklady, idú mi v päťach a sliedia.

Ty vieš, koľko ráz som musel utekať: pozbieraj moje slzy do svojich nádob; či nie sú zapísané v tvojich účtoch?

Vtedy moji nepriatelia ustúpia, ešte v ten deň, keď budem volať: áno, viem, že ty si môj Boh.

Na Boha, ktorého slovo velebím na Pána, ktorého slovo velebím,

na Boha sa ja spolieham a nebojím sa: ved' čože mi môže urobiť človek?

Bože, ešte mám splniť sľuby, čo som tebe urobil; obety chvály ti prinesiem,

lebo ty si mi život zachránil pred smrťou a nohy pred pádom, aby som kráčal pred Bohom vo svetle žijúcich.

Ž 59, 2 – 5.10 – 11.15 – 18

Vytrhni ma, Bože, z moci mojich nepriateľov, chráň ma pred tými, čo povstávajú proti mne.

Vytrhni ma z rúk zločincov a zachráň pred krvilačnými.

Pozri, úklady robia na môj život a surovo sa vrhajú na mňa.

Pane, neťaží ma ani priestupok, ani hriech; nedopustil som sa neprávosti, a predsa sa zbiehajú a na mňa chystajú. Hor' sa, pod' mi v ústrety a pozri.

Ty, Pane, Bože mocností, Boh Izraela, precitni a potrestaj všetkých pohanov, nemaj zľutovanie nad tými, čo vierolomne konajú.

Záštita moja, čakám na teba; lebo ty, Bože, si moja ochrana.

So mnou je Boh, jeho láska ma predchádza. Boh dá, že svojimi nepriateľmi budem môcť pohrdnúť.

Na večer sa vracajú, zavýjajú ako psy a pobejú okolo mesta.

Túlajú sa za pokrmom a ak sa nenasýtia, skuvíňajú.

Ja však budem oslavovať tvoju moc a z tvojho milosrdenstva sa tešiť od rána, lebo ty si sa mi stal oporou a útočiskom v deň môjho súženia.

Tebe, záštita moja, chcem spievať, lebo ty, Bože, si môj ochranca, môj Boh, moje milosrdenstvo.

Ž 88, 2 – 19

Pane, ty Boh mojej spásy, dňom i nocou volám k tebe.

Kiež prenikne k tebe moja modlitba, nakloň svoj sluch k mojej prosbe.

Moja duša je plná utrpenia a môj život sa priblížil k ríši smrti.

Už ma počítajú k tým, čo zostupujú do hrobu, majú ma za človeka, ktorému niet pomoci.

Moje lôžko je medzi mŕtvymi, som ako tí, čo padli a odpočívajú v hroboch, na ktorých už nepamätáš, lebo sa vymanili z tvojej náruče.

Hádžeš ma do hlbkej priepasti, do temravy a tône smrti.

Doľahlo na mňa tvoje rozhorčenie, svojimi prívalmi si ma zaplavil.

Odohnal si mi známych a zošklivil si ma pred nimi. Uväznený som a vyjsť nemôžem, aj zrak mi slabne od zármutku. K tebe, Pane, volám deň čo deň a k tebe ruky vystieram.

Či mŕtvym budeš robiť zázraky? A vari ľudské tône vstanú ťa chváliť?

Či v hrobe bude dakto rozprávať o tvojej добрote a na mieste zániku o tvojej vernosti?

Či sa v ríši tmy bude hovoriť o tvojich zázrakoch a v krajine zabudnutia o tvojej spravodlivosti?

Ale ja, Pane, volám k tebe, včasráno prichádza k tebe moja modlitba.

Prečo ma, Pane, odháňaš? Prečo predo mnou skrývaš svoju tvár?

Biedny som a umieram od svojej mladosti, vyčerpaný znášam tvoje hrôzy.

Cezo mňa sa tvoj hnev prevalil a zlomili ma tvoje hrozby.

Deň čo deň ma obkľučujú ako záplava a zvierajú ma zovšadiaľ.

Priateľov aj rodinu si odohnal odo mňa, len tma je mi dôverníkom.

Ž 109, 1 – 5.21 – 31

Bože, chvála moja, nemlč,

lebo sa proti mne otvorili ústa hriešnika a ústa podvodníka. Hovoria proti mne lživým jazykom,

zahŕňajú ma nenávisťnými rečami a napádajú ma bez príčiny.
Za moju lásku broja proti mne; ale ja sa modlím.
Zlom sa mi odplácajú za dobré a nenávisťou za lásku.
Ale ty, Pane, Pane, pre svoje meno sa ma zastaň, veď tvoje milosrdenstvo je láskavé;
zachráň ma, lebo ja som úbohý a chudobný a moje srdce je vo mne ranené.
Odchádzam ako tieň, ktorý sa nakláňa, striasajú ma ako kobyľku.
Od pôstu sa mi podlamujú kolená, a telo mi chradne bez oleja.
Som im už len na posmech; keď ma vidia, potriasajú hlavou.
Pomôž mi, Pane, Bože môj, zachráň ma podľa svojho milosrdenstva.
Nech poznajú, že to tvoja ruka, že si to ty, Pane, urobil.
Oni nech preklínajú, ty však žehnaj; nech sú zahanbení tí, čo vystupujú proti mne, a tvoj služobník
nech sa raduje.
Nech hanba pokryje tých, čo ma osočujú, a potupa nech ich zahalí ako plášť.
Veľmi budem oslavovať Pána svojimi ústami, budem ho chváliť uprostred zástupov,
lebo on stojí po pravom boku chudáka, aby ho zachránil pred jeho sudcami.

Ž 118, 1 – 29

Oslavujte Pána, lebo je dobrý, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.
Teraz nech hovorí Izrael, že Pán je dobrý, že jeho milosrdenstvo trvá naveky.
Teraz nech hovorí dom Áronov: jeho milosrdenstvo trvá naveky.
Teraz nech hovoria všetci bohobojní: jeho milosrdenstvo trvá naveky.
V súžení som vzýval Pána a Pán ma vypočul a vyslobodil.
Pán je so mnou, nuž nebojím sa; čože mi môže urobiť človek?
Pán je so mnou a pomáha mi; nemusím si všímať svojich nepriateľov.
Lepšie je utiekať sa k Pánovi, ako sa spoliehať na človeka.
Lepšie je utiekať sa k Pánovi, ako sa spoliehať na mocnárov.
Obklúčili ma všetci pohania, ale v mene Pánovom som ich porazil.
Obklúčili ma zovšadiaľ, ale v mene Pánovom som ich porazil.
Obklúčili ma ako roj včiel a vzbkli ako plameň z raždia, ale v mene Pánovom som ich porazil.
Prudko dorážali na mňa, aby som sa zrútil, no Pán mi pomohol.
Moja sila a chvála je Pán, on sa mi stal záchrancom.
Hlas plesania nad záchranou znie v stánkoch spravodlivých:
„Pánova pravica mocne zasiahla, Pánova pravica ma zdvihla; Pánova pravica mocne zasiahla.“
Ja nezomriem, budem žiť a vyrozprávam skutky Pánove.
Prísne ma Pán potrestal, no nevydal ma smrti napospas.
Otvorte mi brány spravodlivosti, vojdem nimi a poďakujem sa Pánovi.
Toto je brána Pánova; len spravodliví ňou vchádzajú.
Ďakujem ti, že si ma vyslyšal a že si ma zachránil.
Kameň, čo stavitelia zavrhlí, stal sa kameňom uholným.
To sa stalo na pokyn Pána; vec v našich očiach obdivuhodná.
Toto je deň, ktorý učinil Pán, plesajme a radujme sa z neho.
Pane, spas ma; Pane, daj mi úspech.
Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom. Požehnávame vás z domu Pánovho.
Boh, Pán, je našim svetlom. Vystrojte sprievod s ozdobnými vetvami až k rohom oltára.
Ty si môj Boh, vďaka ti vzdávam; ty si môj Boh, velebím ťa.
Oslavujte Pána, lebo je dobrý, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.

VEĽKÝ PIATOK

Príloha:

Rozjímanie nad postavami Veľkého piatku

Zastav sa na chvíľu v modlitbovom kútiku a porozmýšľaj nad postavami, ktoré dnes vystupujú do popredia. Prejdi všetky alebo si vyber niektoré, možno len jednu. Ale skús ju porovnať so svojim životom. Čo by si robil ty na jej mieste? Ako by si sa zachoval? Čo všetko z tej postavy a z jej správania je aj v tebe?

- a) Pilát: koľkokrát odsúdiš niekoho bez dôkazov, bez súdu, bez príčiny? robíš kompromisy? nechceš sa viac páčiť ľuďom ako Bohu? hľadáš a nasleduješ Pravdu?
- b) Judáš: koľkokrát hľadáš vlastný prospech a svoju vôľu pred tou Božou? kedy najčastejšie dávaš bozk zrady Ježišovi? myslíš, že by odpustil Judášovi, keby všetko ľutoval?
- c) zástup ľudí: pridávaš sa často ku kričiacemu zástupu? ideš s davom? myslíš, že si tam vtedy pri zástupe nestál aj ty a nekričal?
- d) apoštoli: koľkokrát si utiekol so strachom od Ježiša? ako často si sa ho nezastal? v čom všetkom si zaspal ako apoštoli? čoho sa bojíš?
- e) Ján: v čom sa môžeš viac podobat' Jánovi? miluješ Ježiša ako on? zostávaš pri ňom, aj keď sú všetci proti? prijímaš Božiu Matku ako Ján?
- f) Mária: hovoríš vždy áno Bohu? hľadáš jeho vôľu či svoju vlastnú? si vytrvalý až do konca? chceš milovať Boha ako Mária?
- g) Šimon Cyrenejský: pomáhaš blížnym? ako nesieš svoj kríž? s reptaním alebo s láskou?
- h) Veronika: sú ti blízke malé služby lásky, o ktorých nikto nevie? či chceš radšej slávu a pochvalu? utieraš Ježišovu tvár alebo na ňu pľuješ?
- i) stotník: čo hovoríš o Ježišovi? vyznávaš, že je Boží Syn? správaš sa podľa toho? veríš mu?

Príloha:

Biblické texty na meditáciu

PAŠIE

Mt 26, 57 – 27, 66

Mk 14, 53 – 15, 47

Lk 22, 55 – 23, 56

Jn 18, 12 – 19, 42

STAROZÁKONNÉ

Ex 12, 21 – 27

Nm 21, 9

Ž 22, 2 – 32

Ž 31, 2 – 25

Ž 38, 7 – 16.18.20 – 23

Ž 69, 2 – 5.7 – 10.13 – 22

Iz 50, 4 – 7

Iz 52, 13 – 53, 12

Zach 12, 10

STAROZÁKONNÉ TEXTY

Ex 12, 21 – 27

Tu Mojžiš zvolal všetkých starších Izraela a povedal im: „Vyberte sa a zaobstarajte si pre svojich príslušníkov baránka a obetujte paschu! Do krvi, ktorá bude v miske, omočte zväzok yzopu a pomazte ňou obe veraje a vrchný prah! Nik z vás nech však nevychádza z dverí svojho domu až do rána. Pán bude totiž prechádzať a biť Egypťanov. Keď však uvidí krv na hornom prahu a na oboch verajach, Pán prejde popri domových dverách a nedovolí hubiteľovi vojsť do vašich domov a zabíjať. Zachovajte teda toto ustanovenie, lebo je to príkaz, ktorý platí pre teba a pre tvoje deti naveky! Aj potom, keď vojdete do krajiny, ktorú vám dá Pán, ako to prisľúbil, takto zachovávajú tento zvyk! A

keď sa vás opýtajú vaše deti: ‚Čo to máte za zvyk?‘, vy odpoviete: ‚To je obetovanie paschy pre Pána, ktorý obišiel domy Izraelitov v Egypte, keď bil Egypt’anov a keď naše domy ušetril.‘“ Tu ľud padol na kolená a klaňal sa.

Nm 21, 9

Mojžiš teda urobil medeného hada a vyvesil ho na žrd'. A keď niekoho hady uhryzli a on pozrel na medeného hada, ostal nažive.

Ž 22, 2 – 32

Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil? Slová môjho náreku sú ďaleko od toho, kto by ma zachránil.

Bože môj, volám vo dne, a nečuješ; volám v noci, a nenachádzam pokoja.

A predsa ty si svätý, ty tróniš na chválach Izraela.

V teba dúfali naši otcovia; dúfali a vyslobodil si ich.

Ku tebe volali a boli spasení, v teba dúfali a zahanbení neboli.

No ja som červ, a nie človek, ľudom som na posmech a davu na opovrhnutie.

Vysmievajú sa mi všetci, čo ma vidia, vykrúcajú ústa a potriasajú hlavou.

„Úfal v Pána, nech ho vyslobodí, nech ho zachráni, ako ho má rád.“

Veď ty si ma vyviedol z lona a na prsiach matky si mi dal spočinúť.

Od samého zrodu som odkázaný na teba. Ty si môj Boh, odkedy ma mať povila.

Nevzd'aj sa odo mňa, lebo sa blíži ku mne nešťastie a nieta, kto by mi pomohol.

Obkľučuje ma stádo juncov, obstupujú ma býky z Bášanu.

Otvárajú na mňa svoje papule ako lev, čo plieni a reve.

Rozlievam sa s' a voda a uvoľňujú sa vo mne všetky kĺby. Srdce mi mäkne ako vosk a topí sa mi v útrobach.

Podnebie mi vysychá ako črepiny a jazyk sa mi lepí k hrtanu. Do prachu smrti ma odvádzaš.

Obkľučuje ma svorka psov, obstupuje ma tlupa zlosynov. Prebodli mi ruky a nohy,

môžem si spočítať všetky svoje kosti. Lež oni si ma premeriavajú a skúmajú;

delia si moje šaty a o môj odev hádžu lós.

Ale ty, Pane, nevzd'aj sa odo mňa, ty, moja sila, ponáhľaj sa mi na pomoc.

Chráň mi dušu pred kopijou a môj život pred pazúrmí psov.

Vyslobod' ma z tlamy levovej, mňa úbohého chráň pred rohmi byvolov.

Tvoje meno chcem zvestovať svojim bratom a uprostred zhromaždenia chcem ťa velebiť.

Chváľte Pána, vy, ktorí sa ho bojíte, oslavujte ho, všetci Jakubovi potomci. Nech majú pred ním bázeň všetky pokolenia Izraelove,

veď on nepohrda, ani neopovrhne nešťastným chudákom; ani svoju tvár neodvracia od neho, lež vyslyší ho, keď volá k nemu.

Tebe patrí moja chvála vo veľkom zhromaždení a svoje sľuby splním pred tvárou tých, čo sa boja Pána.

Chudobní sa najedia a budú nasýtení a Pána budú chváliť tí, čo ho hľadajú: „Naveky nech žijú ich srdcia!“

Pána budú spomínať a k nemu sa obrátia všetky zemské končiny, jemu sa budú klaňať všetky rodiny národov.

Veď Pánovo je kráľovstvo, on panuje nad národmi.

Jemu jedinému sa budú klaňať všetci, čo spia pod zemou; pred jeho tvárou padnú na zem všetci, čo zostupujú do prachu. Aj moja duša bude preňho žiť

a jemu bude slúžiť moje potomstvo. Budúcim pokoleniam sa bude rozprávať o Pánovi

a jeho spravodlivosť budú ohlasovať ľud, ktorý sa narodí: „Toto urobil Pán.“

Ž 31, 2 – 25

Pane, v teba dúfam, nech nie som zahanbený naveky; vyslobod' ma, veď si spravodlivý.

Nakloň ku mne svoj sluch, ponáhľaj sa a zachráň ma. Buď mi skalou útočišťa, opevneným hradom mojej spásy.

Ved' ty si moja sila a moje útočisko, pre svoje meno budeš ma viesť a opatrovať.
 Vyvedieš ma z osídla, čo mi nastrojili, lebo ty si moja sila.
 Do tvojich rúk porúčam svojho ducha; ty si ma vykúpil, Pane, Bože verný.
 Nenávidíš tých, čo si ctia márne modly; ale ja dúfam v Pána.
 Plesám a teším sa, že si milosrdný, lebo si zhliadol na moju poníženosť. Spoznal si tieseň mojej duše
 a nevydal si ma do rúk nepriateľa: moje nohy si postavil na šíre priestranstvo.
 Zmiluj sa, Bože, nado mnou, lebo som v súžení; od zármutku mi chabne oko, duša i vnútro moje.
 Život sa mi v strastiach míňa a roky v nárekoch. Biedny som a slabnem a chradnú mi kosti.
 Všetci moji nepriatelia mnou opovrhujú, susedom som na posmech a svojim známym som
 postrachom. Tí, čo ma vidia na ulici, utekajú predom mnou.
 Vytrácam sa z ich pamäti ako mŕtvy, som sťa odhodená nádoba.
 Veru čujem, ako ma mnohí hania: hrôza zo všetkých strán. Spoločujú sa proti mne a radia sa o tom, ako
 ma zabiť.
 Ja sa však spolieham na teba, Pane, a hovorím: „Ty si môj Boh,
 v tvojich rukách je môj osud.“ Vytrhni ma z rúk mojich nepriateľov a prenasledovateľov.
 Rozjasni svoju tvár nad mojím sluhom a zachráň ma vo svojom milosrdenstve.
 Pane, nech nie som zahanbený, ved' vzývam teba; nech sa hanbia bezbožní a nech zmlknu v podsvetí.
 Nech onemejú pery úlisné, ktoré hovoria proti spravodlivému bezočivosti v pýche a v pohrdaní.
 Pane, tvoja dobrota je taká nesmierna, a vyhradil si ju bohobojným. Preukazuješ ju tým, čo v teba
 dúfajú, pred zrakom ľudí.
 Záclonou svojej tváre ich kryješ pred zúrivosťou ľudí. V stánku ich chrániš pred svárliвыми jazykmi.
 Pane, buď zvelebený, že si mi preukázal milosrdenstvo v opevnenom meste.
 Už som si v strachu hovoril: „Odvrhnutý som spredu tvojich očí.“ No ty si vyslyšal moju hlasitú
 modlitbu, keď som volal k tebe.
 Milujte Pána, všetci jeho svätí. Pán verných chráni, ale plnou mierou odpláca tým, čo si počinajú
 pyšne.
 Vzmúžte sa a majte srdce statočné, vy všetci, čo dúfate v Pána.

Ž 38, 7 – 16.18. 20 – 23

Zohnutý som a veľmi skl'účený, smutne sa vlečiem celý deň.
 Bedrá mi spaľuje horúčka a moje telo je nezdravé.
 Nevládnym som a celý dobitý, v kvílení srdca nariekam.
 Pane, ty poznáš každú moju túžbu; ani moje vzdychy nie sú skryté pred tebou.
 Srdce mi búcha, sila ma opúšťa i svetlo v očiach mi hasne.
 Priatelia moji a moji známi odvracajú sa odo mňa pre moju biedu, aj moji príbuzní sa ma stránia.
 Tí, čo mi číhajú na život, nastavujú mi osídla a tí, čo mi stroja záhubu, rozchyrujú o mne výmysly a
 deň čo deň vymýšľajú úklady.
 Ale ja som sťa hluchý, čo nečuje, ako nemý, čo neotvára ústa.
 Podobám sa človekovi, čo nepočuje a čo nevie obvinenie vyvrátiť.
 Pane, pretože v teba dúfam, ty ma vyslyšíš, Pane, Bože môj.
 Ja, pravda, už takmer padám a na svoju bolesť myslím ustavične.
 Moji nepriatelia sú živí a stále mocnejší, ba ešte pribudlo tých, čo ma nenávidia neprávom.
 Za dobro sa mi odplácajú zlom a tupia ma za to, že som konal dobre.
 Neopúšťaj ma, Pane; Bože môj, nevzd'aj sa odo mňa.
 Ponáhľaj sa mi na pomoc, Pane, moja spása.

Ž 69, 2 – 5.7 – 10.13 – 22

Zachráň ma, Bože, lebo voda mi vystúpila až po krk.
 V bezodnom bahne viaznem a nemám pevnej pôdy pod nohami, dostal som sa do hlbín vôd a zalieva
 ma prival.
 Ustatý som od volania, hrdlo mi zachríplo. Unavili sa mi oči, čo tak vyzerám svojho Boha.
 Viac než mám vlasov na hlave, je tých, čo ma bez príčiny nenávidia. Mocnejší sú tí, čo ma
 prenasledujú, sú to nepriatelia klamárski; musel som vrátiť, čo som neulúpil.

Nech sa nemusia pýriť pre mňa tí, čo dúfajú v teba, Pane, Bože zástupov. Nech sa nemusia hanbiť pre mňa tí, čo ťa hľadajú, Bože Izraela.

Pre teba znášam potupu a hanba mi pokrýva tvár.

Svojim bratom som sa stal cudzincom a synom svojej matky neznámym.

Stravuje ma horlivosť za tvoj dom, padajú na mňa urážky tých, čo ťa urážajú.

Utŕhajú si zo mňa tí, čo vysedávajú v bráne, a pri víne pospevujú o mne pijani.

Ale ja, Pane, obraciam sa modlitbou k tebe v tomto čase milosti. Vypočuj ma, Bože, pre svoju veľkú dobrotu, pre svoju vernosť mi pomôž.

Vytrhni ma z bahna, aby som sa nepohrúžil doň, a budem vytrhnutý z moci svojich nenávisníkov i z hlbokých vôd.

Nech ma nezatopí príval vôd, nech ma nepohlť hlbina a priepasť nezavrie nado mnou pažerák.

Vyslyš ma, Pane, veď si dobrotivý a láskavý; pre svoje veľké milosrdenstvo pohliadni na mňa.

Neodvracaj tvár od svojho služobníka, veď, hľa, trpím; čím skôr ma vyslyš.

Príď ku mne a zachráň ma, so zreteľom na mojich nepriateľov ma vyslobod'.

Ty poznáš moju potupu, moju hanbu i moje zneuctenie. Ty vidíš všetkých, čo ma sužujú.

Potupa mi zlomila srdce a ochabol som. Čakal som, že dakto bude mať so mnou súcit, no takého som nestretol; čakal som, že dakto ma poteší, ale taký sa nenašiel.

Do jedla mi dali žlče, a keď som bol smädný, napojili ma octom.

Iz 50, 4 – 7

Pán, Jahve, mi dal jazyk učeníka, aby som vedel slovom posilniť unaveného. Každé ráno prebúdza mi ucho, aby som počúval ako učeník. Pán, Jahve, mi otvoril ucho a ja som neodporoval, nazad som neustúpil. Svoj chrbát som nastavil tým, čo bili, a svoje líca tým, čo trhali, tvár som si neskryl pred potupou a slinou. Pán, Jahve, mi pomáha, preto nebudem zahanbený. Preto som si zatvrdil tvár s'ľa kremeň a viem, že sa nezahanbím.

Iz 52, 13 – 53, 12

Hľa, úspech bude mať môj služobník, pozdvihne, vyvýši, zvelebí sa veľmi.

Ako sa nad ním zhrozili mnohí, – veď neľudsky je znetvorený jeho výzor a jeho obraz je nepodobný človeku –

tak ho budú obdivovať mnohé národy, králi si pred ním zatvoria ústa. Veď uvidia, o čom sa im nevravelo, a poznajú, čo neslýchali!

Kto by uveril, čo sme počuli, a komu sa zjavilo Pánovo rameno?

Veď vzišiel pred ním s'ľa ratoliestka a ako koreň z vyschnutej zeme. Nemá podoby ani krásy, aby sme hľadeli na neho, a nemá výzoru, aby sme po ňom túžili.

Opopvrhnutý a posledný z ľudí, muž bolesti, ktorý poznal utrpenie, pred akým si zakrývajú tvár, opovrhnutý, a preto sme si ho nevážili.

Vskutku on niesol naše choroby a našimi bôľmi sa on obťažil, no my sme ho pokladali za zbitého, streťaného Bohom a pokoreného.

On však bol prebodnutý pre naše hriechy, strýznený pre naše neprávosti, na ňom je trest pre naše blaho a jeho ranami sme uzdravení.

Všetci sme blúdili ako ovce, išli sme každý vlastnou cestou; a Pán na neho uvalil nepravosť nás všetkých.

Obetoval sa, pretože sám chcel, a neotvoril ústa; ako baránka viedli ho na zabitie a ako ovcu, čo onemie pred svojím strihačom, (a neotvoril ústa).

Z úzkosti a súdu ho vyrvali a kto pomyslí na jeho pokolenie? Veď bol vyťatý z krajiny živých, pre hriech svojho ľudu dostal úder smrteľný.

So zločincami mu dali hrob, jednako s boháčom bol v smrti, lebo nerobil násilie, ani podvod nemal v ústach.

Pánovi sa však páčilo zdrviť ho utrpením... Ak dá svoj život na obeť za hriech, uvidí dlhoveké potomstvo a podarí sa skrze neho vôľa Pánova.

Po útrapách sa jeho duša nahl'adí dosýta. Môj spravodlivý služobník svojou vedomosťou ospravedlní mnohých a on poniesie ich hriechy.

Preto mu dám za údel mnohých a početných dostane za korisť, lebo vylial svoju dušu na smrť a pripočítali ho k hriešnikom. On však niesol hriechy mnohých a prihováral sa za zločincov.

Zach 12, 10

Na Dávidov dom však a na obyvateľov Jeruzalema vylejem ducha milosrdenstva a pokorných prosieb; potom budú hľadiť na mňa, ktorého prebodli, a budú nad ním nariekať, ako sa narieka nad jedináčikom, a horekovať, ako sa horekuje nad prvorodeným.

BIELA SOBOTA

Príloha:

Sedem slov na kríži – rozjímania

Z Evanjelia podľa Lukáša: „Keď prišli na miesto, ktoré sa volá Lebka, ukrižovali jeho i zločincov; jedného sprava, druhého zľava. Ježiš povedal: „OTČE, ODPUSŤ IM, LEBO NEVEDIA, ČO ROBIA.““

Odkedy ľudia žijú a modlia sa, nevzniesla sa k nebesám ani jedna modlitba vznešenejšia od tejto. Je to modlitba už nie človeka, ale Boha k Bohu. Ľudia, ktorí neodpustia ani nevinnosť nevinným, nikdy by si ani len nepomysleli, že by mohol niekto prosiť o odpustenie pre tých, ktorí im ubližujú. A čo môj postoj k tým, čo mi ubližujú? Ježiš nás učí – najprv slovom, teraz na kríži aj skutkom: „Milujte aj svojich nepriateľov. Ak robíte dobro len tým, čo vám dobre robia, čo zvláštne robíte? Nerobia to isté aj pohania?“ Ak chcem byť Ježišovým učeníkom, je predo mnou veľmi náročná lekcia... Pane, tu pred tvojím krížom sa chcem učiť, ako odpúšťať tým, ktorí mi ubližujú – neúmyselne alebo aj zámerne.

„...lebo nevedia, čo robia.“ Nevedomosť ľudí je taká ohromná, že je veľmi málo tých, ktorí naozaj vedia, čo robia. Vrodená zloba, napodobňovanie, zvyk, vášne, ktoré vznikajú a ukájajú sa v tieni Ježišovej krvi, dávajú popud našim bežným hriechom, na ktoré sme si už aj zvykli. Ježišovi sudcovia a vykonávatelia rozsudku nevedeli, koho odsúdili a zavraždili. Hoci minimálne židovskí vodcovia to mohli odhaliť. Nemám im však čo vyčítať ja, ktorý by som mal o podiele svojej viny na Jeho umučení vedieť oveľa viac. A predsa sa ďalej točím vo víre opakovaných hriechov, o ktorých viem, aká je ich hrôza. Alebo neviem? Pane, pri pohľade na tvoje umučenie a kríž chcem dnes nanovo uvažovať o hrôze svojich hriechov – daj, nech ich v tvojich ranách uzriem ako v zrkadle.

Z Evanjelia podľa Lukáša: „Jeden zo zločincov, čo viseli na kríži, sa mu rúhal: „Nie si ty Mesiáš?! Zachráň seba i nás! Ale druhý ho zahriakol: „Ani ty sa nebojíš Boha, hoci si odsúdený na to isté? Lenže my spravodlivo, lebo dostávame, čo sme si skutkami zaslúžili. Ale on neurobil nič zlé.“ Potom povedal: „Ježišu, spomeň si na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva.“ On mu odpovedal: „Veru, hovorím ti: DNES BUDEŠ SO MNOU V RAJI.““

Ježiš je Boh i náš brat. Bolo o ňom povedané, že je EMANUEL – Boh s nami – so všetkými ľuďmi, teda aj so zločincami. Pred časom povedal: „Neprišiel som volať spravodlivých, ale

hriešnikov. Mýtnici a neviestky vás predchádzajú do Božieho kráľovstva.“ Mnohí, vlastne ani jeho učeníci to nevedeli pochopiť. Ako to, že sa stretáva s hriešníkmi a jedáva s nimi?! Kývame hlavou nad tým, koľko zla robia ľudia okolo nás. Akých máme zlých politikov, biskupov, kňazov, učiteľov, lekárov, úradníkov, rodičov, šéfov, zamestnancov... Nadávame, koľko zlého narobia susedia, obchodníci, cigáni, mafiáni, utečenci... Vidíme hriechy iných, odsudzujeme ich, ale svoj vlastný hriech nevidíme. Možno preto mal Ježiš blízko k tomu typu ľudí – oni si aspoň boli vedomí, že sú grázli, že je to s nimi zlé. A že potrebujú Boha, aby ich našiel, zavolať. A ja? Často si pripadám v porovnaní s druhými vcelku spravodlivý... a to je veľmi nebezpečné, lebo takto môj hriech zostáva. A ja s ním. Pribitý na kríž svojho života a vlastnej hriešnosti, zaslepený odsudzovaním ostatných. Pane, chcem sa tu pod твоjím krížom dnes nechať tebou oslobodiť od ilúzie vlastnej spravodlivosti. Prosím, odnauč ma strácať dôležitý čas ohováraním, posudzovaním a nadávaním na život a všetkých okolo. Nech môj čas – moje a tvoje DNES – naplňam viac prosbou o potrebu mojej vlastnej záchrany a odpustenie mojich vín.

Z Evanjelia podľa Jána: „Keď Ježiš uzrel matku a pri nej učeníka, ktorého miloval, povedal matke: ‚Žena, hľa tvoj syn!‘ Potom povedal učeníkovi: ‚Hľa, tvoja matka!‘“

Judáš ho predal, Peter zradil a ostatní učeníci sa rozprchli. Zo spoločenstva, ktoré sa vytvorilo okolo Ježiša, zostalo iba malé torzo – učeník, pár žien a Matka. Spoločenstvo založené na obdive, sympatii, ba aj na ľudskom priateľstve, stroskotalo. Ale práve tu a teraz uprostred tejto drámy sa rodí čosi nové. Viac ako spoločenstvo – RODINA. Byť kresťanom znamená, že tam pod krížom vznikla Božia a naša rodina – CIRKEV. Pod krížom sme sa stali všetci navzájom BRATMI a SESTRAMI. Každého z nás priťahuje k sebe Kristus iným spôsobom, nám vlastným. Často nám teda robí problém vidieť v ľuďoch okolo seba – aj vo svojich veriacich bratoch a sestrách – Božiu prítomnosť. Našou úlohou je objasniť sa, cez všetky hranice odlišností, ba aj nepriateľstva, ktoré ľudí rozdeľujú. Kresťanská rodina nás vedie za tieto hranice, odpútava nás od nás samých, aby sme objavili našich bratov a sestry, ktorí sú našimi príbuznými. Sme povolaní k tomu, aby sme našli domov v priateľstve samotného Boha a Boha vo všetkých našich priateľstvách a vzťahoch.

Pane, tu pod твоjím krížom sa chcem učiť prijať tento tvoj zámer – že aj ja som jedným z mnohých tvojich bratov. Chcem sa učiť prekonávať bariéry nepriateľstva, zranení, predsudkov a prijať za svoju nielen Matku, ale s ňou prijať za svojich aj všetky jej deti bez rozdielu.

Z Evanjelia podľa Marka: „Keď bolo dvanásť hodín, nastala tma po celej zemi až do tretej hodiny popoludní. O tretej hodine zvolal Ježiš mocným hlasom: ‚Heloi, Heloi, lema sabakthani?‘, čo v preklade znamená: ‚BOŽE MÔJ, BOŽE MÔJ, PREČO SI MA OPUSTIL?‘“

Ježiš z Nazareta, Syn živého Boha, visí medzi nebom a zemou. Prežíva úplnú opustenosť a bezradnosť človeka. Preto volá: „Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?“ Je to prvý verš žalmu 22, ktorý sa predtým iste modlieval celý a v ktorom nachádzal toľko predpovedí o svojom umučení. Nemal už dosť síl, aby ho povedal celý. Nie je to však z jeho strany len gesto. Jeho výkrik je výkrikom celého ľudstva, ktoré sa ocitá v tmách hriechu, samoty a odlúčenia od Boha, ktorý je tým pravým duchovným svetlom. Hriechy majú svoje účinky na

telo – to pociťoval na svojich prebodnutých rukách a nohách a zmučenom tele. Hriechy majú však aj duchovné účinky, ktoré si často ľudia ani neuvedomujú. Najmä ak sú príliš zamestnaní vírom života. Tento účinok je najdramatickejšie viditeľný v tomto Ježišovom výkriku. OPUSTENOSŤ, ODLÚČENIE, OSAMELOSŤ. Ježiš sa dobrovoľne podrobil aj skúsenosti človeka, ktorý dobrovoľne zavrhol Boha – prežíva zavrhnutie pochybovačov, pesimistov, ľudí tvrdo presadzujúcich svoju „pravdu“, tých, ktorých cieľavedomosť znamená ísť za svojimi túžbami aj „cez mŕtvoly“, moderných ľudí, ktorí podľahli klamstvu, že bez ostrých lakťov dnes neprežiješ; osamotenosť ľudí nenávidiacich seba, pretože nenávidia cnosti alebo ten pojem ani nepoznajú; prázdnotu ľudí, ktorí nepoznajú vyššiu lásku ako len zmyselnú telesnú rozkoš...

Pane, dnes sa tu pred krížom chcem spolu s tebou pozrieť na svoje životné postoje a životný štýl, ktorý viem. Má Boh – tvoj a môj Otec – ešte miesto v mojom živote? Aký život viem a čím ho naplňam mimo sviatkov? Učíš, že by som mal milovať Boha nadovšetko – z celej mysle, zo všetkých síl, z celého srdca. Čomu dávam najdôležitejšie miesto, hlavné slovo? Si to ty, Bože? Alebo som ťa už dávno zavrhol a moje spovede a účasti na omši sú len občasným preblesknutím Božieho v mojom živote, ktorý je v skutočnosti prázdny od Boha?

Z Evanjelia podľa Jána: „Potom Ježiš vo vedomí, že je už všetko dokonané, povedal, aby sa splnilo Písmo: „ŽÍZNIM!“ Bola tam nádoba plná octu. Nastokli teda na yzop špongiu naplnenú octom a podali mu ju k ústam.“

Okrem fyzického vyčerpania a smädu, ktorý zaiste Ježiš na kríži pociťoval, sa tu hovorí o vyplnení Písma. Sú to jednako state zo žalmov, kde je táto situácia dopredu priam detailne opísaná pár storočí predtým, ako sa to stalo. Ale mohli by sme hovoriť o ďalšom predobrazu – o yzope, ktorý sa používal pri kropení krvou veľkonočného baránka. Je to aj vyjadrenie obrazu pre neuspokojenie po hriechu. Zmyselné potešenie, ktoré si človek navodí na úkor duchovnej radosti a čistoty duše, sa podobá pitiu slanej vody. V pekle zahrabaný bohatý hodovník z Ježišovho podobenstva trpel veľkým smädом a prosil aspoň o kvapku vody. Tento štvrtý Ježišov výrok teda ponúka viacej momentov na uvažovanie.

Najsilnejší pre nás by však mohol byť ten, ktorý zdôrazňovala sv. Matka Tereza z Kalkaty. Ježiš volajúci z kríža „Žíznim!“ vyjadruje výkrik neuhasenej túžby Boha po láske. Po tvojej aj mojej duši, po tvojej aj mojej láske. Boh na mňa z kríža volá: „Daj sa mi napíť!“ „Daj mi svoje srdce!“ A tragédia božskej lásky k ľuďom je v tom, že mu v jeho smäde po nás a našej láske podávame žlč a ocot.

Pane, tu pod твоjím krížom sa dnes chcem započúvať do tvojho túžobného volania po mojej láske. Odpusť, že ti namiesto nej dávam žlč a ocot – mŕtve tradície a zvyky, naučené frázy v modlitbe, nechotné „vypíňanie“ náboženských povinností, pokrytectvo v živote mimo kostola alebo aj v ňom... Nauč ma, Láska málo milovaná, čo znamená skutočne milovať teba a blížnych.

Z Evanjelia podľa Jána: „Keď Ježiš okúsil ocot, povedal: „JE DOKONANÉ.““

Slovo „Je dokonané“ znelo celkom ináč ako výkrik opustenosti „Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil.“ Podľa Otcovej vôle pretrpel vo svojej duši stav hriešnikovho vnútra, stav odlúčenosti od Boha. V tomto slove Ježiš zvestuje tajomstvo svojej smrti. Nehovorí o tom, že je vďačný, že jeho utrpenie sa končí, pretože už hranica bolesti a síl došla do bodu maxima.

Aj keď už je v momente, kedy pokorenie Syna človeka a zároveň Božieho Syna dosiahol svoj vrchol, hovorí tu však o završení jeho cesty od mimoriadneho počatia, cez narodenie, verejné účinkovanie až po smrť. Verne a do dôsledkov splnil, čo od neho chcel Otec. V tejto poslušnosti do dôsledkov prekonal vinu neposlušnosti nás, Adamov. A to je vlastne jeho cesta vykúpenia. Je to však aj cesta lásky, ktorá sa podriaďuje milovanému úplne a bez obmedzení.

Všetci snívame o dokonalejšej láske, láske, ktorá je bezvýhradná a úplná. Väčšinou však túžime takúto lásku len prijímať a očakávame ju od ľudí. Ježiš nás však vyzýva, aby sme ju hľadali tam, kde je. Túži po našej láske a prijíma to, čo mu ponúkame. On jediný nás miluje naozaj dokonale. Dokonalú lásku teda vidíme na kríži. Ak milujeme, potom si dokonalá Božia láska našla príbytok v našich krehkých láskach, ktoré sú nedokonalé a plné chýb.

Pane, tu pred твоjím krížom, ktorý je zviditeľnením tvojej dokonalejšej lásky a poslušnosti, Ťa chcem dnes prosiť, aby si ma učil láske. Tej pravej láske, ktorá si nekladie podmienky a nevytyčuje hranice. Tej láske, ktorá sa podriaďuje druhému a je ochotná pre jeho dobro podstúpiť aj bolesť a utrpenie.

Z Evanjelia podľa Lukáša: „Slnko sa zatmelo, chrámová opona sa roztrhla napoly a Ježiš zvolal mocným hlasom: „OTČE, DO TVOJICH RÚK PORÚČAM SVOJHO DUCHA!“ Po tých slovách vydýchol.“

Kým šieste slovo patrilo zemi, jeho siedme a zároveň posledné sa obracia k Bohu – k Otcovi, ktorého vôľu definitívne vyplnil a ku ktorému sa teraz vracia. Tieto slová Pán nešeptá z posledných síl. Volá mocným hlasom. Kedysi povedal, že mu nikto nemôže jeho život vziať, že ho on sám dáva. Smrť naň nemohla siahnuť a rozkázať mu zomrieť. Sám vychádza, aby sa so smrťou stretol. Aby ukázal, že jeho smrť nebola dôsledkom vyčerpania, ale slobodný akt jeho vôle.

Ježiš týmto mocným výkrikom nenaznačuje nárek nad svojou smrťou. Naopak, hlasito oznamuje blížiaci sa božský život. Nepovažoval odchod k Bohu ani za útočisko alebo vyslobodenie z múk bolesti a utrpenia, ktoré mu spôsobovala krutosť, výsmech a opovrhovanie ľudí. Vedel, že teraz musí zomrieť, postaviť sa tvárou v tvár smrti, lebo to bude posledná služba človeku a završenie vôle jeho Otca.

My ľudia sa často domnievame, že naše umieranie rozhoduje o našej budúcnosti. V skutočnosti však o budúcnosti rozhoduje život – rozhodnutia, ktoré sme urobili, príležitosti, ktoré sme využili alebo aj nevyužili, milosti, ktoré sme prijali alebo aj odmietli. Nebezpečenstvá na našej životnej ceste sú podstatne väčšie ako umieranie a smrť samotná. Veď ona je len bránou k Otcovi. Samozrejme, ak životná cesta vedie k nemu.

Pane, tu pred твоjím krížom Ťa prosím, aby si ma učil nevyhýbať sa myšlienkam na vlastnú smrť. Keď vidím, ako zomieraš v úplnej dôvere a odovzdávaš svojho ducha Otcovi, prosím, veď ma, nech aj ja kráčam deň čo deň v ústrety milujúcemu Otcovi. A nech aj ja vo chvíli svojej smrti s dôverou v Otcovu lásku odovzdám svoju dušu tomu, ktorý ma miluje tak, že prijal Tvoje umučenie a smrť, aby som ja mohol žiť.

Modlitby k Sedembolestnej:

<https://www.zdenka.sk/sk/modlitby/modlitba-k-sedembolestnej>

<https://modlitba.sk/?p=4279>

VEĽKONOČNÁ NEDEĽA

Príloha:

Obrad požehnaní veľkonočných jedál

V mene Otca i Syna i Ducha Svätého. Amen

Započúvajte sa do slov Evanjelia podľa Lukáša: (11, 9 – 13)

Ježiš povedal: „Proste a dostanete! Hľadajte a nájdete! Klopte a otvoria vám! Lebo každý, kto prosí, dostane, a kto hľadá, nájde, a kto klope, tomu otvoria. Ak niekoho z vás ako otca poprosí syn o rybu, vari mu dá namiesto ryby hada? Alebo ak pýta vajce, podá mu škorpióna? Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dávať dobré dary svojim deťom, o čo skôr dá nebeský Otec Ducha Svätého tým, čo ho prosia!“.

Modlitba

Zvelebený si, Pane, náš Bože,
Ty všetko naplňaš svojím požehnaním.
Ďakujeme za Tvoje dary,
ktoré majú slúžiť k zachovaniu nášho pozemského života.
Nauč nás ich prijímať z Tvojich rúk tak,
aby sa posilnila naša vzájomná láska
a aby všetko smerovalo k Tvojej oslave.
Skrze Krista, nášho Pána.

S dôverou sa spoločne modlime: Otče náš ...

Pozdravme Pannu Máriu: Zdravas Mária ... (alebo Pod Tvoju ochranu ...)

Modlime sa v čase pandémie:

Všemohúci a milosrdný Bože,
zhliadni na našu bolestnú situáciu;
posilňuj svoje deti a otvor naše srdcia nádeji,
aby sme uprostred nás pocítovali tvoju Otcovskú prítomnosť.
Skrze nášho Pána, Ježiša Krista, tvojho Syna,
ktorý je Boh a s tebou žije a kraluje
v jednote s Duchom Svätým
po všetky veky vekov. Amen.

(Zostavili: M. Miškuf kaplán, L. Imrich kaplán, L. Cichý farár – dekan)

Rím. kat. farnosť Sabinov, 2020